

VEJLEDNING TIL UDVÆLGELSE AF BRUGBART ÅLEGRÆSHØSTBED:

Formålet med undersøgelserne forklaret i denne vejledning er at kortlægge, hvor der forsvarligt kan høstes ålegræs til udplantning (donorbede).

Det er rigtig vigtigt, at høsten af ålegræsskud sker på en forsvarlig måde, så vi ikke beskadiger de bede, hvor vi høster skuddene, og derved skaber en negativ påvirkning, når vi forsøger at gøre noget godt for havnaturen. I vores vejledning om udplantning kan du læse meget mere om skånsom høst af ålegræs. Denne vejledning handler om at udpege det rette donorbed til høsten.

Når du skal udvælge dit høstbed, er det vigtigt, at bedet har den rigtige størrelse. Bedet skal have en størrelse på mindst 50 m². Det er også vigtigt at vælge et bed, som har høj skudtæthed og ikke er for presset af andre faktorer som f.eks. epifytter (småbitte vækster, som sætter sig på ålegræsset).

FORBEREDELSE AF UNDERSØGELSERNE:

Ålegræsbede, der kan bruges til høst, kan tit findes ved hjælp af luftfotos. Disse kan give en indikation af, hvor I skal tage ud og lave jeres undersøgelser, med det er dog ikke altid retvisende, og derfor skal man ud at kigge på områderne selv og sikre, at forholdene er egnede til høst af ålegræs.

For at være sikker på, at man besøger de rigtige områder, er det nødvendigt med adgang til gode GPS-positioner. Det er altså vigtigt, at man sejler i en båd med GPS eller har adgang til en håndholdt GPS, da det er svært at orientere sig ude på vandet.

I dokumentet: "[Praktisk guide til ålegræsudplantning](#)" kan I læse mere om udvælgelse af det rigtige område til høst af ålegræs.

UNDERSØGELSESTIDSPUNKT:

Det er fornuftigt at lave denne undersøgelse i august-start september. Ved denne undersøgelse kan man normalt få et godt indblik i, om ålegræsset står stærkt i området. For de frivillige er det også et godt tidspunkt at lave undersøgelser, da vejret normalt er godt, og havtemperaturerne er relativt høje.

UNDERSØGELSESMETODE:

Hvis der anvendes snorkeldykkere til at udføre disse undersøgelser, kan kameraet med fordel monteres på en længere rundstok (ca. 1,5 meter), så dykkerne kan bruge mere tid i overfladen, men stadig filme ved bunden.

Undersøgelserne foregår ved, at kajakroere eller personer i en båd sejler over området parallelt med kysten i baner og danner sig et overblik over ålegræssets udbredelse, samtidigt med at to dykkere laver en visuel monitoring i det udvalgte område, samt filmer området med et undervandskamera ca. 40 cm over havbunden.

Ved sejladsen undersøges den overordnede udbredelse af ålegræsset, og dette indtegnes på kort, da det på luftfotos er meget svært at bestemme med sikkerhed, om det, man ser, er ålegræs eller anden undervandsvegetation. Der kan desuden være sket store ændringer, siden det nyeste luftfoto er taget.

Dykkerundersøgelserne foregår i hold af mindst to dykkere af hensyn til sikkerhed, og for at kunne dække et større areal. Opgavens varighed afhænger af områdets størrelse, men det er vigtigt at få et godt samlet indtryk af hele det undersøgte ålegræsfelt.

Efterfølgende noteres det observerede fra både sejladsundersøgelserne og dykningen i monitoringskemaet herunder, og videooptagelser analyseres i slowmotion for at sikre, at alle informationer bliver registreret.

SKEMA TIL UNDERSØGELSER AF ÅLEGRÆS-HØSTOMRÅDE:

STATIONSOPLYSNINGER:

Prøvetager/dykker:		Dato:	
GPS-koordinater:			
Stationsnavn:		Klokkeslæt:	
Lufttemperatur:		Vandtemperatur:	
Vindstyrke:		Vindretning:	
Vanddybde:		Sigtbarhed:	

Overordnet beskrivelse af området:

ÅLEGRÆSSETS UDBREDELSE:

Hvor mange ålegræsbede var der i området, og hvordan var det fordelt i forhold til dybde? Indsæt gerne et kort over udbredelsen.

BUNDFORHOLD:

Ålegræsset skal bruge sandbund for at vokse, og derfor er det relevant at se på bundforholdene i området, for at se om høstbedet har optimale forhold og kan bruges til høst af ålegræs. Bundforhold registreres i klasserne: mudret/leret/siltet/sandet/gruset/stenet. Mudrede/lerede/silte sedimenter hvirvles nemt op i vandet ved at skabe en let bevægelse hen over sedimentet eller presse hånden i sedimentet.

Sammen med den visuelle undersøgelse kan en måling af dybden af potentielt blødt materiale på overfladen være en god ide. Dette kan gøres ved at se, hvor langt en hånd kan stikkes ned i bunden uden brug af mange kræfter:

Dybde af mudder/blødt lag i cm:	
---------------------------------	--

Kryds af i skemaet, hvilken andel af bunden på stationen, der tilhører de forskellige bundtyper:

Dækningsgrad	0-20%	20-40%	40-60%	60-80%	80-100%
Mudderbund					
Lersilbund					
Siltet bund					
Sandbund					
Gruset bund					
Stenbund					

Andre kommentarer:

ÅLEGRÆSSETS TILSTAND:

Det er vigtigt at vurdere ålegræssets tilstand for at få et indtryk af, om bedet har det godt og kan holde til, at man høster fra det. Samtidigt vil kvaliteten af det høstede ålegræs også få betydning for den kommende udplantning, så det er derfor vigtigt, at ålegræsset har det godt.

Her er det vigtigt at se på skudtætheden, da lave tætheder indikerer et bed i dårlig tilstand, og høje tætheder indikerer god vækst, men også gør det nemmere at høste store mængder skud uden at påvirke store områder af donorbedet. Tætheden skal gerne være over 100 skud per kvadratmeter.

Skudtæthed ca. antal/m²	
---	--

Høj biomasse af hurtigtvoksende makroalger (tang) vil skabe ekstra lyssvækkelse i ålegræsbede, ligesom det indikerer eutrofieringspres (overgødskning af havet) og potentielt iltsvind. Det er derfor vigtigt at vide noget om mængden af disse arter i området, da de kan indikere dårlige forhold for ålegræsset.

Kryds af i skemaet, hvor meget af den angivne type alge, du vurderer der er i området:

Mængde:	Intet	Lidt	Noget	Meget	Rigtig meget
Søsalat					
Fedtemøg					
Andre hurtigtvoksende trådalger					

Registrering af algebelægning på ålegræsbedet kan give en indikation af eutrofieringspresset i området. Disse kan angives som en dækningsgrad, hvor mængden af ålegræs, der er dækket med alger, registreres. Denne må heller ikke være for høj, hvis bedet skal bruges som donorbed

Kryds af i skemaet, hvor stor en del af ålegræsset, du vurderer, er dækket af en algebelægning:

Andel af ålegræsset	0-20%	20-40%	40-60%	60-80%	80-100%
Algedækket					

Andre kommentarer:

VURDERING AF DYRETÆTHEDER (KRABBER, MUSLINGE- OG SANDORMETÆTHEDER):

For at få indblik i livet i ålegræsbedet, er en vurdering af tætheden af forskellige dyrearter rigtig godt.

Arter som krabber, muslinger og sandorme kan faktisk have en negativ indvirkning på ålegræssets succes, så derfor kan disse være ekstra interessante at få registreret.

Mængde:	Ca. antal	Få	Nogle	Mange	Rigtig mange
Krabber					
Sandorme					
Muslinger					
Snegle					
Søstjerner					
Nålefisk					
Kutlinger					
Hundestejler					
Læbefisk					
Rejer					

Andre kommentarer:

VURDERING AF BEDETS EGNETHED TIL HØST AF ÅLEGRÆSSKUD:

Lav gerne en samlet vurdering af bedet, og om det kan egne sig som høstbed til fremtidige ålegræsudplantninger. Her skal der laves en overordnet vurdering af størrelsen af bedet, af ålegræssets tilstand, og af hvorvidt man kan lave en forsvarlig høst, der ikke vil påvirke bedet negativt.

EKSEMPEL PÅ FORSKELLIGE HØSTBEDE, OG HVOR MAN KAN OG IKKE KAN HØSTE:

Dette eksempel kommer fra [Praktisk guide til ålegræsudplantning](#) som du også kan finde på vores hjemmeside.

Eksempler på egnede og ikke-egnede donorbede. Set fra øverst til venstre mod højre: 1. Bedet er for tyndt. 2. Der er for mange epifytter. 3. Bedet er både i lav skudtæthed, har epifytter og små skud. 4. Bedet er med høj skudtæthed, men arealet af det samlede bed er for lille. 5. Ålegræsset ser sundt ud og med en høj skudtæthed. 6. Et tæt bed med stort areal.